AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas keičiamas, siekiant konsoliduoti energetikos reguliavimo bei rinkos priežiūros ir kontrolės funkcijas, nuo 2019 m. liepos 1 d. sukuriant nepriklausomą reguliavimo instituciją – Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.97 straipsnio 4 dalyje numatytu sujungimo būdu reorganizuojant Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją ir Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos (toliau – Energetikos inspekcija). Naujos institucijos sukūrimą, sujungiant minėtas institucijas, lemia Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir Energetikos inspekcijos veiklos sričių sąlyčio taškai:

1) santykiai su tais pačiais reguliuojamos rinkos dalyviais;
2) energetikos veiklos leidimų ir licencijų išdavimas;
3) energetikos įmonių patikrinimai;
4) vartotojų skundų ir ginčų nagrinėjimas;
5) energetikos įmonių investicijų techninis / ekonominis vertinimas;
6) Europos Sąjungos elektros ir gamtinių dujų sektorių tinklų kodeksų įgyvendinimas.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir Energetikos inspekcija, atsižvelgdamos į institucijų veiklų pobūdį, bendradarbiauja įvairiais veiklos klausimais. Institucijos bendradarbiauja vadovaudamosi tiek Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintu tarnybinės pagalbos principu, tiek dvišale bendradarbiavimo sutartimi, kurios tikslas – institucijų bendradarbiavimas, susijęs su teisės aktuose nustatytų funkcijų vykdymu, rengiant administracinius sprendimus, informacinės ar kitokios tarnybinės pagalbos teikimas. Be kita ko, vien tik 2017–2018 m. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 55 kartus raštu kreipėsi į Energetikos inspekciją, iš jų – 30 prašymų dėl tarnybinės pagalbos suteikimo (dėl išvadų pateikimo, elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų ir pan.), 24 raštai dėl vartotojų prašymų persiuntimo pagal kompetenciją nagrinėti Energetikos inspekcijai. Energetikos inspekcija 2017 m. pateikė 23 išvadas, suteikdama Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai tarnybinę pagalbą, 13 raštų, kuriuose persiuntė informaciją apie Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos persiųstų Energetikos inspekcijai nagrinėti pagal kompetenciją skundų nagrinėjimo rezultatus, taip pat Energetikos inspekcija 34 raštais persiuntė Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai nagrinėti pagal kompetenciją pareiškėjų prašymus (skundus).

Minėtų institucijų sujungimas leistų ne tik sukurti efektyvų energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimą, stiprią ekonominę ir techninę energetikos sektoriaus įmonių priežiūrą Lietuvos Respublikoje, bet ir, atsisakant tam tikrų funkcijų, leistų optimizuoti bendrąsias darbuotojų funkcijas (galimas darbuotojų mažėjimo skaičius apie 20).

Kartu su Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 4, 8, 15, 16, 19, 19^1, 22, 24^1, 25, 26, 31, 32, 34, 34^1, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektu (toliau – Projektas) parengti šie lydimieji įstatymų projektai (toliau – lydimieji projektai):

1) Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 4, 11, 13, 14, 16, 20, 20^1, 21, 25, 35, 46, 64 straipsnių pakeitimo ir 11^1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas;

2) Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 328, 329 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas;

3) Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo projektas;

4) Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 2, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 24, 28, 28^1 ir 29 straipsnių ir devintojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas;

5) Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos integracijos į Europos elektros energetikos sistemas įstatymo Nr. XI-2052 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

6) Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 pakeitimo įstatymo projektas;

7) Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

8) Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 3, 4, 9, 10, 13, 14, 27, 28, 29, 30, 33, 34, 37 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas;

9) Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 4 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas;

10) Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas;

11) Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 2, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas;

12) Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 2, 5, 8, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas;

13) Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas;

14) Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. I-1565 2, 3, 10, 10^1, 11, 12, 15, 18, 20, 21, 22, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 35 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas;

15) Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

16) Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

17) Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 pakeitimo įstatymas.

Projektu ir lydimaisiais projektais siekiama šių uždavinių:

1) efektyviau vykdyti vartotojų teisių apsaugą;

2) užtikrinti mažesnę finansinę reguliavimo institucijos išlaikymo naštą valstybės biudžetui;

3) supaprastinti, efektyvinti ir optimizuoti energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimą ir sustiprinti ekonominę ir techninę energetikos sektoriaus įmonių priežiūrą Lietuvos Respublikoje;

4) sukurti reguliavimo institucinę sąrangą, kuri padėtų užtikrinti konkurencingesnę, skaidresnę ir vartotojų lūkesčius atitinkančią rinką ir visuose paslaugų sektoriuose vienodai veiksmingai gintų vartotojų teises;

5) sukurti labiau prognozuojamą, skaidresnę ir stabilesnę verslo aplinką, kurioje būtų geriau numanomas, stabilus reguliavimo sprendimų pobūdis ir poveikis;

6) sumažinti administracinę naštą verslui;

7) efektyviau panaudoti žmogiškuosius, materialiuosius ir finansinius išteklius;

8) stiprinti institucijų darbuotojų administracinius gebėjimus priežiūros ir kontrolės srityse;

9) sukurti stipresnę ir labiau nepriklausomą reguliavimo instituciją.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymų projektus parengė Energetikos ministerijos Teisės skyrius (skyriaus vedėja Ramunė Mikalauskienė, tel. 8 706 64 905, el. p. ramune.mikalauskiene@enmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu Lietuvos Respublikoje energetikos srityje veikiančių subjektų veiklą reguliuoja ir valstybinę energetikos priežiūrą atlieka Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija – nepriklausoma nacionalinė reguliavimo institucija Europos Sąjungos teisės prasme, reguliuojanti energetikos srityje veikiančių ūkio subjektų

veiklą ir atliekanti valstybinę energetikos sektoriaus priežiūrą. Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisija misija – užtikrinti vartotojams energetinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, sudarant lygias veiklos sąlygas visiems rinkos dalyviams.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, vadovaudamasi Energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalimi, tvirtina reguliuojamosios veiklos apskaitos reikalavimus, valstybės reguliuojamų kainų nustatymo metodikas, nustato valstybės reguliuojamas kainas ir kainų viršutines ribas; kontroliuoja, kaip taikomos valstybės reguliuojamos kainos ir tarifai; tvirtina energetikos objektų (tinklų, sistemų, įrenginių) prijungimo prie veikiančių energetikos įmonių objektų (tinklų, sistemų, įrenginių) įkainius, jų nustatymo metodiką; išduoda energetikos veiklos licencijas, prižiūri ir kontroliuoja energetikos įmonių licencijuojamą veiklą; nustato energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimus ir kontroliuoja, kaip jų laikomasi; vykdo rinkos tyrimus ir atlieka kitas Energetikos įstatyme, sektoriaus įstatymuose bei Europos Sąjungos teisės aktuose numatytas energetikos reguliavimo bei priežiūros funkcijas.

Energetikos inspekcija yra įstaiga, kurios veiklos paskirtis – vykdyti valstybinę energetikos kontrolę, neatsižvelgiant į nuosavybės valdymo formą, siekiant užtikrinti patikimą, efektyvią ir saugią energijos išteklių ir energijos gamybą, tiekimą ir vartojimą, ir kontroliuoti valstybės ir rezervines energijos išteklių atsargas. Energetikos inspekcija, vadovaudamasi Energetikos įstatymo 9 straipsnio
3 dalimi, nustatyta tvarka pagal kompetenciją išduoda atestatus energetikos įrenginiams eksploatuoti ir kontroliuoja, kaip laikomasi teisės aktų nustatytų reikalavimų; kontroliuoja energetikos objektų, energetikos įrenginių techninę saugą, eksploatavimą, energijos ir energijos išteklių gamybos, perdavimo, skirstymo, tiekimo patikimumą ir vartojimo efektyvumą; organizuoja energijos vartojimo efektyvumo patikrinimą; tiria energetikos objektų, įrenginių avarijas ir darbo sutrikimus, dalyvauja tiriant nelaimingus atsitikimus darbe ir buityje, susijusius su energijos vartojimu; kontroliuoja, kaip laikomasi specialiųjų reikalavimų įrengiant ir rekonstruojant energetikos įrenginius ir atlieka kitas Energetikos įstatyme bei kitų teisės aktų nuostatose įtvirtintas funkcijas.

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos veikla yra finansuojama iš valstybės biudžeto ir iš įmokų pagal nustatytą energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriams procentą nuo rinkos dalyvių veiklos metinių pajamų. Energetikos inspekcija yra finansuojama valstybės biudžeto lėšomis (pvz., 2017 m. skirta 1628,0 tūkst. eurų), taip pat pajamų įmokų (2017 metais – 795,8 tūkst. eurų), kurios gaunamos už Energetikos inspekcijos teikiamas paslaugas pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m liepos 14 d. įsakymu Nr. 1-190 „Dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos teikiamų mokamų paslaugų fiziniams ir juridiniams asmenims įkainių patvirtinimo“ patvirtintus įkainius.

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo tvarką šiuo metu nustato Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas, Energetikos inspekcijos viršininkas yra valstybės tarnautojas – įstaigos vadovas, kurio darbo užmokestis apskaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nuostatas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Projekte ir lydimuosiuose projektuose numatoma, kad energetikos reguliavimo, rinkos priežiūros geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, energetikos objektų techninės saugos, energetikos įrenginių eksploatavimo, energijos išteklių ar energijos transportavimo, persiuntimo patikimumo ir (ar) efektyvumo kontrolės funkcijas vykdys Valstybinė energetikos reguliavimo taryba.

Projekte numatyta, kad Valstybinė energetikos reguliavimo taryba yra biudžetinė įstaiga – valstybės institucija, turinti sąskaitą banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir įstaigos pavadinimu. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 4 straipsnio 2 dalį, nustatančią, kad biudžetinės įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, tačiau įvertinant tai, kad Europos Sąjungos teisės aktai kelia aukštus reikalavimus dėl reguliavimo institucijos nepriklausomumo, Projekte nustatyta, kad Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos savininkė – valstybė, kurios teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė.

Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos funkcijos nustatytos sektoriaus įstatymuose, t. y. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatyme, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatyme, Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme ir kituose įstatymuose.

Pažymėtina, kad atsižvelgiant į tai, jog kai kurios Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sektoriaus įstatymuose nustatytos funkcijos nėra būdingos reguliavimo bei rinkos priežiūros ir kontrolės funkcijas vykdančiai institucijai, siūloma atsisakyti tam tikrų funkcijų:

1. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 15 punktas nustato, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų atestavimo tvarką.

Lietuvos Respublikos energetikos ministras, vadovaudamasis minėto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 15 punktu ir 45 straipsniu, įgyvendindamas 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančios bei vėliau panaikinančios Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL 2009 L 140, p. 16), 14 straipsnio 3 ir 4 dalių reikalavimus bei atsižvelgdamas į Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 1-220 „Dėl Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 19^1 punkto nuostatas, 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1-329 „Dėl atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų rengimo atestacijai“ patvirtino Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų rengimo atestacijai tvarkos aprašą.

Minėtu įsakymu Energetikos inspekcija buvo paskirta atlikti atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų rengimo atestacijai proceso administravimo funkcijas.

Kadangi minėta funkcija nėra būdinga reguliavimo bei rinkos priežiūros ir kontrolės funkcijas vykdančiai institucijai, siūloma šios funkcijos atsisakyti ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų rengimo atestacijai proceso administravimo funkcijas, kurių įgyvendinimas yra nustatytas 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančios bei vėliau panaikinančios Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL 2009 L 140, p. 16), 14 straipsnio 3 ir 4 dalyse, perduoti VĮ Energetikos agentūrai (vėliau, įvykdžius Lietuvos Respublikos energetikos ministro valdymo srityje veikiančių valstybės įmonių pertvarką – įsteigtai naujai VšĮ Lietuvos energetikos agentūrai).

2. Lietuvos Respublikos energetikos ministras, įgyvendindamas 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančios bei vėliau panaikinančios Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL 2009 L 140, p. 16), 14 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatas ir siekdamas užtikrinti tinkamą atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų atliekamų montavimo darbų kokybės priežiūrą, 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1-330 „Dėl atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginių montavimo darbų kokybės priežiūros“ patvirtino Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginių montavimo darbų kokybės priežiūros tvarkos aprašą.

Minėtu įsakymu Energetikos inspekcija buvo paskirta atlikti atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginių montavimo darbų kokybės priežiūros funkcijas.

Kadangi minėta funkcija nėra būdinga reguliavimo bei rinkos priežiūros ir kontrolės funkcijas vykdančiai institucijai, siūloma šios funkcijos atsisakyti ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginių montavimo darbų kokybės priežiūrą perduoti statybos darbų techninę priežiūrą atliekantiems asmenims.

3. Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 1-261 „Dėl Energetikos valstybinės kontrolės ir vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo

patvirtinimo“ patvirtinto Energetikos valstybinės kontrolės ir vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 8.8 papunktis nustato, kad Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – VEI) pareigūnai teikia išvadas statinių projektavimo, statybos, statinių projektų ekspertizės ir statinių ekspertizės įmonių atestavimo komisijai dėl atestatų išdavimo ypatingų statinių (energetikos objektų ir įrenginių) projektavimo ir montavimo darbams pagal Aprašo 2 priedą bei pagal kompetenciją kontroliuoja šiuos atestatus turinčias įmones, kaip jos laikosi norminių teisės aktų nustatytų specialiųjų reikalavimų energetikos įrenginių įrengimo (statybos) ir rekonstravimo metu. Ši funkcija taip pat VEI deleguota Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. 1-209 patvirtintų Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos nuostatų 10.3 papunktyje.

Ūkio subjektai, siekiantys gauti ypatingo statinio projektavimo ir (ar) montavimo darbų atestatą, su prašymu išduoti išvadą dėl ūkio subjekto pasirengimo statyti (montuoti, projektuoti) energetikos įrenginius kreipdavosi į VEI. Prie prašymo buvo pateikiami dokumentai, kuriuos minėti subjektai buvo pateikę VEI, kai kreipėsi į VEI dėl veiklos atestato išdavimo. Atitinkamos srities VEI pareigūnas, įvertinęs ūkio subjekto pateiktus dokumentus, jam išduodavo išvadą dėl ūkio subjekto pasirengimo statyti (montuoti, projektuoti) energetikos įrenginius, kurioje pažymėdavo, kad ūkio subjektas yra pasirengęs (nepasirengęs) statyti (montuoti, projektuoti) įrenginius.

Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 17 straipsnio 2 dalis, 18 straipsnio 4 dalis ir statybos techninis reglamentas STR 1.02.01:2017 „Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-880, nustato, kad statybos srityje dirbančių įmonių atestavimą ir teisės pripažinimą atlieka VĮ Statybos produkcijos sertifikavimo centras (toliau – SPSC). Minėtu teisės aktu SPSC yra įgaliotas vykdyti ypatingojo statinio statybos rangovų, statinio (jo dalies) projekto ekspertizės, statinio (jo dalies) ekspertizės rangovų įmonių atestavimą, atlieka juridinių asmenų, kitų užsienio organizacijų pateiktų dokumentų, išduotų užsienio valstybėje ir patvirtinančių teisę kilmės šalyje užsiimti statybos techninės veiklos pagrindinėmis sritimis, pripažinimo procedūras.

SPSC, vykdydamas jam teisės aktais deleguotą statybos srityje dirbančių įmonių atestavimą, prieš išduodamas įmonei ypatingo statinio (energetikos įrenginio) projektavimo ir montavimo darbų atestatą, prašydavo ūkio subjektų, siekiančių gauti ypatingo statinio projektavimo ir (ar) montavimo darbų atestatą, pateikti VEI išduotą išvadą dėl ūkio subjekto pasirengimo statyti (montuoti, projektuoti) energetikos įrenginius, kurioje pažymėdavo, kad ūkio subjektas yra pasirengęs (nepasirengęs) statyti (montuoti, projektuoti) įrenginius. Kadangi šiuo metu SPSC nebeprašo minėtų ūkio subjektų pateikti minėtų VEI išvadų (SPSC Licencijų informacinėje sistemoje patikrina, ar besikreipiantis ūkio subjektas turi VEI išduotą energetikos įrenginių eksploatavimo veiklos atestatą), VEI išvados dėl ūkio subjekto pasirengimo statyti (montuoti, projektuoti) energetikos įrenginius, kurioje pažymėdavo, kad ūkio subjektas yra pasirengęs (nepasirengęs) statyti (montuoti, projektuoti) įrenginius, jau kurį laiką neišduoda.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina minėtos funkcijos atsisakyti.

Dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos narių ir pirmininko skyrimo tvarkos pažymėtina, kad Europos Sąjungos lygmeniu ypatingas dėmesys yra skiriamas nacionalinių reguliavimo institucijų nepriklausomumui ir jo užtikrinimui. Pagal reguliavimo ir veiklos funkcijų atskyrimo principą, valstybių narių nustatytas nacionalinis reglamentavimas privalo garantuoti nacionalinių reguliavimo institucijų nepriklausomumą ir sprendimų nešališkumą, apsaugoti nacionalines reguliavimo institucijas nuo bet kokios viešųjų ar privačiųjų subjektų įtakos ir (ar) kišimosi į nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimų priėmimo procesą. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB 8 skyriaus 39 straipsnio 4 dalyje, 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB 9 skyriaus 35 straipsnio 4 dalyje įtvirtinti nacionalinių reguliavimo institucijų veiklos principai, kuriais remdamosi valstybės narės turi garantuoti nacionalinių reguliavimo institucijų nepriklausomumą nuo viešojo sektoriaus institucijų ir privataus sektoriaus interesų / instrukcijų kaip vieną iš būdų, užtikrinantį nepriklausomą energetikos sektoriaus reguliavimo institucijų sprendimų priėmimą.

Atsižvelgiant į tai, šiuo metu galiojančio teisinio reguliavimo sąlygomis, siekiant užtikrinti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos, kaip nacionalinės reguliavimo institucijos, nepriklausomumą, atitinkantį Europos Sąjungos teisės aktuose, reglamentuojančiuose vidaus rinkos

kūrimą reguliuojamuose sektoriuose, nustatytus reikalavimus, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos narius ir pirmininką turėtų skirti Lietuvos Respublikos Seimas Lietuvos Respublikos Prezidento teikimu. Todėl Projekte nustatoma, kad Valstybinė energetikos reguliavimo taryba veiks kaip kolegiali 5 narių institucija, kurios 4 narius ir pirmininką Prezidento teikimu penkeriems metams skirtų ir atleistų Seimas, bet ne daugiau kaip 2 kadencijoms iš eilės. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba būtų atskaitinga Prezidentui, Seimui ir Vyriausybei, t. y. šioms institucijoms Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pirmininkas teiktų veiklos ataskaitą apie valstybinės energetikos reguliavimo pagrindinių veiklos tikslų įgyvendinimą ir funkcijų vykdymą.

Pažymėtina, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) bylose C-288/12, C-424/15 yra nusprendęs, kad valstybės narės yra laisvos nustatyti tokį savo priežiūros institucijų institucinį modelį, kokį mano esant tinkamiausią, ir jį atitinkamai pakeisti, tačiau tai darydamos jos turi užtikrinti, kad tai nekeltų grėsmės priežiūros institucijos nepriklausomumui, neatsiejamam nuo pareigos nekeisti jos pirmininko ir (ar) jos valdybos narių kadencijos trukmės. Tai taikytina net tiems atvejams, kai pirmalaikę kadencijos pabaigą lemia institucinio modelio restruktūrizacija arba pakeitimas. Atsižvelgiant į ESTT praktiką ir siekiant išvengti nesuderinamumo su Europos Sąjungos teise, siūloma Projekto baigiamąsias nuostatas papildyti nuostata, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtieji Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nariai po šio įstatymo įsigaliojimo eina Tarybos narių pareigas tol, kol baigiasi jų kadencija, kuriai jie paskirti iki šio įstatymo įsigaliojimo. Tarybos pirmininko pareigas eina Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pirmininkas tol, kol baigiasi jo kadencija, kuriai jis skirtas iki šio įstatymo įsigaliojimo, ir šio įstatymo nustatyta tvarka pirmą kartą paskiriamas Tarybos pirmininkas.

Projekte siūloma nustatyti, kad Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pirmininko darbo užmokestis – 4 (keturi) šalies ūkio darbuotojų vidutinių mėnesinių *bruto* darbo užmokesčių, kuriuos apskaičiuoja ir skelbia Lietuvos statistikos departamentas, dydžiai. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos narių pareiginės algos dydis yra lygus 90 procentų Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pirmininko pareiginės algos dydžio. Akcentuotina, kad siūlomas darbo užmokesčio nustatymo modelis nesukurtų precedento neturinčios praktikos teisėkūros srityje, kadangi išskirtinė darbo užmokesčio formavimo tvarka šiuo metu taikoma ir kitiems specifines funkcijas vykdančių institucijų vadovaujantiems asmenims, pvz., Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininkui ir viršininko pavaduotojams (Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo 23 straipsnio 4 dalis), Lietuvos banko valdymo organų nariams (Lietuvos banko įstatymo
10 straipsnio 7 dalis), t. y. šių asmenų darbo užmokesčio teisiniai pagrindai nustatyti ne Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatyme, o šių institucijų veiklos pagrindus apibrėžiančiame teisės akte. Įvertinus plačią Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos veiklos specifiką, manytina, kad siūlomas darbo apmokėjimo mechanizmas leistų užtikrinti pakankamą šios institucijos valstybės pareigūnų atlyginimą už atitinkamo sudėtingumo ir didelės atsakomybės darbą, leistų išvengti nepageidaujamos bet kokios trečiųjų asmenų įtakos atliekamoms sudėtingoms funkcijoms ir pritraukti tokias atsakingas pareigas eiti itin aukštos kvalifikacijos asmenis ir užtikrinti jų nepriklausomumą. Taip pat siūloma įtvirtinti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos narių privalomo profesinės civilinės atsakomybės už fiziniams ar juridiniams asmenims neteisėtais veiksmais padarytą žalą, vykdant Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nario funkcijas, draudimo institutą, kuris užtikrintų Europos Sąjungos teisės aktuose keliamus nacionalinės reguliavimo institucijos nepriklausomumo reikalavimus. Preliminariais rinkos tyrimo duomenimis, 5 (penkių) Tarybos narių civilinis draudimas kainuotų 1 (vieneriems) metams apie 2 500 Eur.

Projekte nustatyta, kad Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos finansavimo šaltiniai yra valstybės biudžeto asignavimai, tarp jų ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pajamos iš reguliuojamų sektorių, nustatytos ir naudojamos reguliuojamų sektorių įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis, pajamomis taip pat laikomos pajamos, gautos už suinteresuotų asmenų prašymu teikiamas su energetikos veikla, įrenginių naudojimu susijusias atestavimo, ekspertizės ir tyrimų paslaugas. Konkrečias tokių paslaugų kainas ir mokėjimo tvarką, pagrįsdama Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sąnaudomis, nustato Valstybinė energetikos reguliavimo taryba.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija yra finansuojama iš rinkos surenkamomis pajamomis, ir įvertinus tai, kad vienai institucijai (Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai) turėtų būti taikoma vienoda finansavimo sistema, pakoreguotos Energetikos įstatymo nuostatos, reglamentuojančios Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos finansavimo šaltinius ir lėšų surinkimo tvarką. Įvertinus tai, kad Energetikos inspekcija šiuo metu daugiausia finansuojama iš valstybės biudžeto (pvz., 2017 m. skirta 1628,0 tūkst. eurų), taip pat iš pajamų įmokų (2017 metais – 795,8 tūkst. eurų), kurios gaunamos už Energetikos inspekcijos teikiamas paslaugas pagal energetikos ministro 2014 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 1-190 „Dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos teikiamų mokamų paslaugų fiziniams ir juridiniams asmenims įkainių patvirtinimo“ patvirtintus įkainius, Projektu patikslintos Energetikos įstatymo nuostatos, reglamentuojančios įmokų, surenkamų iš rinkos dalyvių, dydžius.

Pažymėtina, kad Projektu siūlomi Energetikos įstatymo pakeitimai, nustatantys pakoreguotus įmokų dydžius, įvertinus perimamas Energetikos inspekcijos funkcijas, įsigaliotų nuo 2019 m. liepos 1 d. Pagal Projektu siūlomą reguliavimą, energetikos įmonės įmokas į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sąskaitą privalo pervesti kiekvieną kalendorinių metų ketvirtį ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmojo mėnesio paskutinės dienos. Atsižvelgiant į tai ir siekiant užtikrinti nenutrūkstamą institucijos finansavimą ir išvengti situacijos, kai perimamos Energetikos inspekcijos funkcijos 2019 m. pirmąjį ketvirtį būtų finansuojamos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos už praeitus periodus iš ūkio subjektų surinktomis lėšomis, Projekto baigiamosiose nuostatose siūloma įtvirtinti, kad Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos funkcijų, perimtų iš Energetikos inspekcijos, vykdymui finansuoti reikalingos lėšos 2019 metų trečiajam ketvirčiui skiriamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos skaičiavimais, įvertinus 2019 m. pajamų poreikį, papildomai reikėtų surinkti 869,0 tūkst. eurų numatytiems Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos projektams įgyvendinti. Šiuo metu Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos finansavimo dydis neužtikrina Europos Sąjungos teisės aktais pavestų naujų funkcijų vykdymo (būtina brangi IT įranga vykdyti pagal REMIT (Reglamentą dėl didmeninės energijos rinkos skaidrumo ir vientisumo) didmeninės energijos rinkos priežiūrą, vertinti sudaromus didmeninius ūkio subjektų sandorius ir papildomi žmogiškieji ištekliai Europos Sąjungos tinklų kodeksuose numatytoms funkcijoms vykdyti bei regioniniam bendradarbiavimui ir dalyvavimui ACER (Energetikos reguliuotojų bendradarbiavimo agentūra)/CEER (Europos energetikos reguliuotojų taryba) darbo grupių veikloje).

Įvertinus funkcijoms atlikti reikalingų lėšų sumą, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos išlaikymo (finansavimo iš rinkos) procentas turėtų pasikeisti: 1) šilumos sektoriaus nuo 1,44 (vietoj 1,1 proc.) 2) dujų sektoriaus nuo 0,9 (vietoj 0,7 proc.), 3) elektros sektoriaus nuo 0,33 (vietoj 0,25 proc.) (1 lentelė „Įmokų didėjimas iš rinkos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos poreikiams, skaičiavimai“). Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos poreikiams įgyvendinti nėra didinamas galiojantis įmokos procentinis dydis vandens sektoriaus subjektų atžvilgiu, kadangi dabartinis dydis yra proporcingas, objektyvus ir pakankamas vandens sektoriaus reguliavimo funkcijos vykdyti.

1 lentelė. Įmokų didėjimo iš rinkos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos poreikiams skaičiavimai (Eur)

Reguliuojamas sektorius	Galiojantis procentas	2017 m. VKEKK pajamos	Didintina suma poreikiams įgyvendinti	Didesnės pajamos, atitinkančios VKEKK poreikius	Padidintas procentas	Vidutinis tarifo augimas
		3 231 000,00	**869 000,00**	**4 100 000,00**		
Šiluma	1,1	1 348 000,00	419 387,82	1 767 387,82	1,44	0,005 euro ct/kWh
Dujos	0,7	736 439,41	229 119,97	965 559,38	0,9	0,01 euro ct/m^3
Elektra	0,25	708 708,00	220 492,21	929 200,21	0,33	0,001 euro ct/kWh
Vanduo	0,3	437 852,59	0,0	437 852,59	0,3	0,00 euro ct/m^3

2 lentelėje „Įmokų didėjimo iš rinkos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir Energetikos inspekcijos poreikiams, skaičiavimai“ pateikti skaičiavimai, kiek didėtų įmokų procentas, užtikrinant Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos poreikius atitinkantį biudžetą (t. y. papildomai 869,0 tūkst. eurų), pridedant pajamas perimamoms Energetikos inspekcijos funkcijoms (kaip minėta, šiuo metu Energetikos inspekcija finansuojama iš valstybės biudžeto ir pajamų už paslaugas įmokų). Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir Energetikos inspekcijos finansavimo poreikis funkcijoms vykdyti yra 6 853,9 tūkst. eurų.

2 lentelė. Įmokų didėjimo iš rinkos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir Energetikos inspekcijos poreikiams skaičiavimai (Eur)

Reguliuojamas sektorius	Padidintas procentas VKKEK poreikiams	Didesnės VKEKK pajamos, atitinkančios poreikius	VEI valstybės biudžeto pajamos, kurias būtina finansuoti iš rinkos	Bendros VKEKK ir VEI pajamos	Gautinas galutinis procentas	Vidutinis tarifo augimas
		4 654 551,85	**2 199 400,00**	**6 853 951,85**		
Šiluma	1,44	1 767 387,82	921 856,77	2 689 244,59	2,19	0,02 euro ct/kWh
Dujos	0,9	1 434 341,23*	748 142,07	2 182 483,30	1,37	0,045 euro ct/m^3
Elektra	0,33	1 014 970,21*	529 401,16	1 544 371,37	0,50	0,01 euro ct/kWh
Vanduo	0,3	437 852,59	0,00	437 852,59	0,30	0,0 euro ct/m^3

*Įvertintos pajamos, planuojamos gauti padidinus finansavimą.

Projekte yra išplečiamas subjektų, mokančių įmokas Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (šiuo metu įmokos mokamos Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai, Energetikos įstatymo 8 straipsnio 16 dalyje nustatyta tvarka), ratas. Pažymėtina, kad nustatomų naujų subjektų, kaip ir Energetikos įstatymo 8 straipsnio 16 dalyje nurodytų subjektų, veiklos priežiūrą ir reguliavimą atliks Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (šiuo metu šį reguliavimą atlieka Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija). Atitinkamai manytina, kad visiems Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos prižiūrimiems ūkio subjektams turėtų būti taikomos vienodos teisės ir pareigos, įskaitant ir nustatytų įmokų mokėjimą. Atsižvelgiant į tai, įmokas Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai mokės ir asmenys, kurie Vyriausybės nutarimu paskirti teikti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 1 dalies 2–4 punktuose nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, bei gamtinių dujų skystinimo (pakartotinio dujinimo) įmonės. Priėmus Įstatymų projektus, pasikeis Energetikos įstatyme nurodytų rinkos dalyvių mokamos įmokos, kurios atitinkamai sudarys: 1) 2,19 (vietoj 1,1) procento nuo šilumos perdavimo veiklos pajamų, 2) 0,5 (vietoj 0,25) procento nuo elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklų pajamų ir Vyriausybės nutarimu patvirtintų Elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 1 dalies 2–4 punktuose nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančių asmenų veiklų pajamų, 3) 1,37 (vietoj 0,7) procento gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo bei gamtinių dujų skystinimo (pakartotinio dujinimo) veiklų pajamų. Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme nustatytos įmokos dydis išlieka toks pat, t. y. 0,3 proc. (atsižvelgiant į tai, kad Energetikos inspekcija neatlieka kontrolės funkcijų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriuje).

Kadangi iš įmonių surenkamos pajamos pripažįstamos įmonių pagrįstomis sąnaudomis, Energetikos įstatymo ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimai, atlikti siekiant sukurti bendrą naujos institucijos finansavimo iš rinkos dalyvių mechanizmą ir įvertinus funkcijoms atlikti reikalingų lėšų sumą, turės nedidelę įtaką vartotojų tarifams.

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai numatomų perduoti funkcijų, kurias šiuo metu įgyvendina dvi valstybės institucijos, tęstinumą ir nuoseklumą siūloma užtikrinti pasirenkant Civilinio kodekso 2.97 straipsnio 4 dalyje numatytą sujungimo būdą.

Numatomo teisinio reglamentavimo laukiami teigiami rezultatai:

1) sukurta stipri, turinti tiek ekonomines, tiek technines kompetencijas, energetikos

reguliavimo, priežiūros bei kontrolės sistema, užtikrinanti ilgalaikius tikslus ūkio subjektų reguliavimo, priežiūros ir kontrolės srityje, teigiamai veikianti tiek energetikos srityje veikiančius subjektus, tiek valstybę ir vartotojus;

2) sumažinta administracinė našta verslui, labiau prognozuojama, skaidresnė ir stabilesnė verslo aplinka, neiškraipyti investiciniai sprendimai, spartesnis ir kompleksiškai ekonomiškai efektyvesnis suformuotų tikslų pasiekimas;

3) sutaupytos valstybės biudžeto lėšos, efektyvesnis institucinių išteklių naudojimas, optimizuotas darbuotojų skaičius ir užtikrinamas kompetencijų didinimas;

4) veiksmingai ginamos vartotojų teisės per aiškią, prieinamą ir konsoliduotą ginčų sprendimo ir skundų nagrinėjimo procedūrą;

5) užtikrintas reguliavimo institucijos nepriklausomumas;

6) geriau užtikrintos vartotojų teisės ir teisėti interesai energetikos sektoriuje.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma. Pažymėtina, kad įmokų dydžio pakeitimas turėtų nedidelę įtaką vartotojų mokamiems tarifams (šilumos sektoriuje – 0,02 euro ct/kWh, dujų sektoriuje – 0,045 euro ct/m^3, elektros sektoriuje 0,01 euro ct/kWh), todėl jis nevertinamas kaip neigiama pasekmė. Be kita ko, lėšos Tarybai išlaikyti finansavimas bus skiriamos iš pajamų įmokų, kurias mokės rinkos dalyviai už Tarybos vykdomą reguliuojamą veiklą, o ne iš valstybės biudžeto lėšų, užtikrinant kryžminio subsidijavimo draudimo principo taikymą.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimti įstatymai neturės neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimti įstatymai užtikrins labiau prognozuojamą, skaidresnę ir stabilesnę verslo aplinką, neiškraipytus investicinius sprendimus, konkurencingesnę rinką, spartesnį ir kompleksiškai ekonomišką bei efektyvesnį suformuotų tikslų pasiekimą. Mažins administracinę naštą ir padės efektyviau įgyvendinti vieno langelio principo taikymą.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus įstatymų projektus, atitinkamų metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme vietoj Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir Energetikos inspekcijos turėtų būti nurodyta nauja asignavimų valdytoja – Valstybinė energetikos reguliavimo taryba.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo, Terminų banko įstatymo ir kitų teisės norminių aktų reikalavimų.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos ir Europos Sąjungos teisės nuostatas.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus įstatymų projektus, reikės pakeisti teisės aktus, kuriuose minima Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir Energetikos inspekcija. Įgyvendinamųjų teisės aktų sąrašas pridedamas.

Priėmus įstatymų projektus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės patvirtinti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir Energetikos inspekcijos ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos reorganizavimo sujungimo būdu sąlygų aprašą ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nuostatus.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Numatoma, kad veikiant vienai rinkos priežiūrą ir reguliavimą vykdančiai institucijai, bus efektyviau naudojami institucijos ištekliai. Atlikus Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir Energetikos inspekcijos veiklos analizę, nustatyta, kad **galimi sutaupymai iš valstybės biudžeto lėšų per 1 metus preliminariais institucijų skaičiavimais 2 475,0 tūkst. eurų**:

1) dėl bendrųjų funkcijų optimizavimo, įvertinant funkcijų dubliavimąsi (pagal 2017 metams šioms institucijoms darbo užmokesčiui skirtus asignavimus), būtų sutaupoma apie 552,2 tūkst. eurų;

2) dėl naujos institucijos perkėlimo į valstybei priklausančias patalpas panaudos pagrindu kasmet būtų sutaupoma apie 277,2 tūkst. eurų;

3) atsižvelgiant į tai, kad iki šiol Energetikos inspekcija buvo finansuojama iš valstybės biudžeto, o pereinama prie bendros Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos finansavimo sistemos iš rinkos dalyvių, perspektyvoje galimai būtų sutaupoma apie 1 646,0 tūkst. eurų per metus valstybės biudžeto lėšų, kurios buvo skiriamos Energetikos inspekcijai (*įvertinta tai, kad pirmąjį ketvirtį po Įstatymų projektų įsigaliojimo Energetikos inspekcijos funkcijos, perduotos Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai, bus finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų (apie 412,5 tūkst. eurų ketvirčiui*).

Taip pat pažymėtina, kad **galimi vienkartinio pobūdžio kaštai preliminariais institucijų skaičiavimais sudarytų 1 160,1 tūkst. eurų**:

1) reorganizavimo kaštai – preliminariais institucijų skaičiavimais galimai sieks 839,9 tūkst. eurų.

Sujungus Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją ir Energetikos inspekciją, reikės lėšų, sklandžiam kuriamos naujos institucijos darbui: bendrai dokumentų valdymo sistemai diegti, informacinėms sistemoms pritaikyti, naujos įstaigos identiteto kūrimo išlaidoms ir pan. Taip pat abi institucijos patirs išlaidas darbuotojų sukauptų atostogų rezervo bei išeitinėms išmokoms. Be to, įkūrus Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą, reikės skirti lėšų nekilnojamajam turtui ir įstaigai perregistruoti;

2) investicijų kaštai – preliminariais institucijų skaičiavimais galimai sieks **320,2 tūkst. eurų**

Pažymėtina, kad papildomas investicijas sudarys išlaidos, susijusios su informacijos saugumo valdymo sistemos išplėtimu, užtikrinant atitiktį REMIT reikalavimams, informacinių technologijų plėtra bei kokybės vadybos sistemos, atitinkančios LST EN ISO 9001:2015 standarto reikalavimus, diegimu.

Atkreiptinas dėmesys, kad Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir Energetikos inspekcijos reorganizavimo kaštai bus dengiami jungiamų institucijų lėšomis.

Įgyvendinus Įstatymų projektus, nuo antrų po Įstatymo projektų įgyvendinimo biudžetinių metų prasidės valstybės biudžeto lėšų taupymas dėl bendrųjų funkcijų optimizavimo ta suma, kuri reikalinga Energetikos inspekcijos išlaikymui (apie 2 200,0 tūkst. eurų).

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Rengiant įstatymų projektus specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

„Valstybinė energetikos reguliavimo taryba“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.
Nėra.